Robert Dudziński 293103
TKOM – Dokumentacja wstępna
Temat: O3 - niezmienniki pętli

Celem projektu jest stworzenie programu, który w pierwszej kolejności będzie weryfikował poprawność kodu wejściowego napisanego w niżej zdefiniowanym języku, a następnie będzie go optymalizował poprzez wykrywanie niezmienników i przenoszenie ich przed pętlę, w której się znajdują (wraz z obsługą zagnieżdżonych pętli).

Wymagania:

- odczytanie kodu źródłowego z pliku
- analiza leksykalna, składniowa oraz semantyczna kodu wejściowego
- zgłaszanie informacji o pierwszym napotkanym błędzie podczas analiz (wraz z podaniem, w którym miejscu on występuje i prostym opisem przyczyny błędu)
- kod po optymalizacji musi zwracać te same rezultaty jak przed optymalizacją
- wyświetlenie rezultatu na wyjściu standardowym

Język będzie obsługiwał:

- warunki if else
- pętle while, for
- zmienne globalne i lokalne (zmienne lokalne deklarowane w danym bloku przesłaniają zmienne lokalne o tym samym identyfikatorze zadeklarowane w blokach nadrzędnych)
- wyrażenia arytmetyczne i logiczne
- deklaracje zmiennych o stałym typie
- obsługa typów int, float, bool oraz ich jednowymiarowych tablic

Przyjęte założenia:

- całe wejście dla programu musi znajdować się w jednym pliku
- plik zawiera jedną bezargumentową funkcję void main(), która w swojej definicji będzie zawierać cały kod, który będzie poddany analizie (dopuszcza się deklarację zmiennych globalnych)
- w kodzie nie ma możliwości korzystania ze wskaźników i operacji na fragmentach pamięci
- w przypadku wyrażeń logicznych wartości typu int oraz float równe 0 będą traktowane jako fałsz, a każda inna wartość będzie traktowana jako prawda
- w przypadku wyrażeń arytmetycznych zmienne typu bool w przypadku fałszu będą traktowane jako 0, natomiast w przeciwnym wypadku będą traktowane jako 1
- przypisanie wartości przy inicjalizacji tablicy skutkuje tym, że każdy jej element będzie miał taką wartość np. „int tab[4] = 2;” sprawi, że każdy element tablicy tab będzie miał wartość równą 2
- jeżeli przy inicjalizacji zmiennej nie przypisano jej wartości to domyślnie będzie przypisywana wartość 0
- język nie będzie obsługiwał prefixowych i postfixowych operatorów tj. „++” oraz „--„

Lista zdefiniowanych tokenów:

“void”	“(“, “)”	“{“	“}”	“+”	“-“	“*”
“/“	“;”	“if”	“else”	“while”	“for”	“&&”
“||”	“//“	“,”	“<“	“>”	“<=“	“>=“
“==“	“!=“	“=“	“!”	“int”	“float”	“bool
“true”	“false”	“return”	“continue”	“break”	“[“	“]”

Gramatyka

Uwaga: W celu czytelniejszego przedstawienia gramatyki symbol złączenia ‘,’ oznacza zapis ‘, { whiteChar } , ‘ gdzie whiteChar to zbiór białych znaków. Odstępstwem od tej zasady są symbole złączenia użyte przy definiowaniu id, varValue oraz intValue.

```
program = defFunction ;
defFunction = “void” , id , “(“ , “)” , block ;
block = ( “{“ , { singleStatement | block } , “}” ) | singleStatement ;
singleStatement = (conditionStatement | loopStatement ) |
                  ( ( initVar | return | break | continue | expression ) , “;” ) ;

return = “return” ;
break = “break” ;
continue = “continue” ;

conditionStatement = “if” , “(“ , logicalStatement , “)” , block , [ “else” , block]
;
loopStatement = ( “while” , “(“ , logicalStatement , “)” , block ) |
(“for” , “(“ , expression , “;” , logicalStatement , “;” , ( expression | “”) , “)”
, block ) ;

logicalStatement = andCondition , { “||” , andCondition } ;
andCondition = equalCondition , { “&&” , equalCondition } ;
equalCondition = relationalCondition , { equalOperator , relationalCondition } ;
relationalCondition = logicalParam , { relationalOperator , logicalParam } ;
logicalParam = [ “!” ] , ( logicalVal | var | ( “(“ , expression , “)” ) ) ;

equalOperator = “==“ | “!=“ ;
relationalOperator = “<“ | “<=“ | “>=“ | “>” ;

initVar = varType , var , [ “=“ , varValue ] ;
assignVar = var , “=“ , expression ;

expression = ( multiExpression , { addOperator  , multiExpression } ) |
logicalStatement ;
multiExpression = multiParam , { multiOperator , multiParam } ;
multiParam = var | ( “(“ , expression , “)” ) | assignVar | varValue ;

multiOperator = “*” | “/” ;
addOperator = “+” | “-“ ;

id = alphaChar , { alphaNumChar } ;
var = id , [ index ] ;
index = “[“ , intValue , “]” ;
varType = “int” | “float” | “bool” ;
varValue = logicalVal | ( [ “-“ ] , (
           ( digitChar , [ “.” [ { digitChar } ] ] ) |
           ( nonZeroChar , { digitChar } , [ “.” [ { digitChar } ] ] ) |
           ( “.” [ { digitChar } ] )
           ) ) ;
intValue = nonZeroChar , { digitChar } ;

logicalVal = “false” | “true” ;
alphaNumChar = alphaChar | digitChar ;
```

```
alphaChar = ? duże i małe znaki alfabetu angielskiego oraz znak ‘_’ ? ;
digitChar = ‘0’ | nonZeroChar ;
nonZeroChar = ‘1’ | ‘2’ | ‘3’ | ‘4’ | ‘5’ | ‘6’ | ‘7’ | ‘8’ | ‘9’ ;
```

Budowa programu (podział na moduły):

Obsługa plików
Oddzielny moduł będzie odpowiedzialny za obsługę plików. Będzie on posiadał metody do zwracania kolejnych znaków z ustalonego pliku jak również będzie on mógł obsługiwać wyjście do piku. W celu optymalizacji operacji na plikach moduł będzie np. buforował odczytywany i zapisywany tekst, aby nie wywoływać przerwań systemowych w celu odczytania pojedynczych znaków (zamiast tego moduł wczyta od razu cały plik tekstowy).

Analizator leksykalny
Lekser będzie na swoim wejściu dostał kolejne znaki z pliku wejściowego i na tej podstawie będzie tworzył kolejne tokeny, które będą przekazywane do analizatora składniowego. Analizator leksykalny będzie również obsługiwał komentarze (pojedynczej linii “//“ jak również komentarz zakresu “/* (…) */“) i od razu będzie on usuwany. Analiza leksykalna będzie oparta na automacie. Białe znaki będą pomijane na etapie analizy leksykalnej.

Analizator składniowy
Analizator składniowy będzie na wejściu otrzymywał kolejne tokeny od analizatora leksykalnego. Na tej podstawie będzie dokonywał rozbioru wyrażeń w celu sprawdzenia czy otrzymane tokeny zgadzają się ze zdefiniowaną wyżej gramatyką programu.

Analizator semantyczny
Moduł będzie sprawdzał poprawność znaczenia rozbioru składniowego otrzymanego od poprzedniego modułu. Ze względu na zastosowane w założeniach typy zmiennych (int, float oraz bool) jest możliwe obsłużenie wyrażeń arytmetycznych oraz logicznych zawierających w sobie odwołania do zmiennych dowolnego typu (pod warunkiem, że nie jest to odwołanie do zmiennej reprezentującej całą tablicę (a nie pojedynczy element) – w takim przypadku moduł zgłosi błąd).

Optymalizator
Praca optymalizatora będzie się opierać na zapisywaniu w generowanej tablicy symboli widoczności zmiennej w każdym bloku oraz na sprawdzaniu czy w danym bloku (który należy do pętli) są wykonywane operacje mogące zmodyfikować wartość zmiennej lub czy operacje mogące zmieniać wartość ustawiają tą wartość na podstawie stałych lub innych zmiennych, które w ramach danego bloku mają stałą wartość.

Obsługa błędów
Każdy z modułów będzie mógł się komunikować z modułem do obsługi błędów. W przypadku napotkania błędu przez któryś z modułów dalsza analiza i/lub proces optymalizacji zostanie przerwany i zostanie wyświetlony stosowny komunikat.

Inne informacje
Analizatory będą miały dostęp do struktury przechowującej zdefiniowane tokeny.

W celu przyśpieszenia weryfikacji poprawności kodu, lekser będzie od razu po wygenerowaniu tokenu przekazywał go do analizatora składniowego, żeby nie weryfikować niepotrzebnie poprawności leksykalnej pozostałego kodu w przypadku, gdy do tego momentu był znaleziony np. błąd gramatyczny.

Program
Program będzie aplikacją konsolową napisaną w języku wysokiego poziomu (C++ lub Java). Przy jego wywołaniu będzie podana ścieżka do pliku wejściowego. Rezultat będzie wyświetlony na standardowym wyjściu.

Testowanie
W celu testowania zostaną napisane testy jednostkowe (w zależności od wybranego języka programowania będzie to najpewniej JUnit w przypadku Javy lub Boost w przypadku C++). Testy będą sprawdzać np. czy analizator leksykalny prawidłowo wykrywa tokeny na podstawie danego wejściowego ciągu znaków oraz czy analizator składniowy prawidłowo weryfikuje zdefiniowaną gramatykę.

Przykład optymalizacji:

Przed:

```
int a = 5;  int b = 10; int c = 20;
int d = 1;  int e = 2;  int f = 3;
int g = 4;  int h = 6;

void main()
{
    for (int i = 0; i < 5; i = i + 1)
    {
        int m = 5;
        h = 10 * a;
        d = b * 7 + 15;
        f = b * 7 + 15;
        c = 50;
        g = 20;
        int j = 10;
        while (j > 10)
        {
            j = j - 1;
            g = 30;
            e = 2 * c;
            for (int k = 0; k < 100; k = k + 1)
            {
                m = (i - 5) * 5;
                f = 20;
                if (f > 15)
                    a = 8;
            }
            f = 1;
        }
    }
}
```

Po:

```
int a = 5;  int b = 10; int c = 20;
int d = 1;  int e = 2;  int f = 3;
int g = 4;  int h = 6;

void main()
{
    d = b * 7 + 15;
    c = 50;
    e = 2 * c;          //adnotacja 1
    for (int i = 0; i < 5; i = i + 1)
    {
        int m = 5;
        h = 10 * a;     //adnotacja 2
        f = b * 7 + 15; //adnotacja 3
        g = 20;
        int j = 10;
        g = 30;
        m = (i - 5) * 5;//adnotacja 4
        while (j > 10)
        {
            j = j - 1;
            f = 20;     //adnotacja 5
            for (int k = 0; k < 100; k = k + 1)
            {
                if (f > 15)
                    a = 8;
            }
            f = 1;
        }
    }
}
```

Adnotacja 1: przeniesione dwa bloki (pętle) wyżej
Adnotacja 2: nie można przenieść, ponieważ a może zmienić wartość
Adnotacja 3: nie można przenieść, ponieważ f może zmienić wartość
Adnotacja 4: przenieśliśmy, ponieważ w obszarze, w którym żyje zmienna m, i ma stałą wartość
Adnotacja 5: przeniesione tylko jeden blok wyżej, bo w obecnym bloku f może zmienić wartość
Uwaga: Kod ma zadanie przedstawić ideę optymalizacji zmiennych. Zakładamy, że w ten kod mogą być „wplecione” inne operacje korzystające z tych zmiennych, dlatego np. nie usuwamy „g = 20;” i nie wyciągamy „g = 30;” przed główną pętlę.